

НОРВЕГІЯ МОЖЕ ВИРІШИТИ ДОЛЮ ВІЙНИ РОСІЇ З УКРАЇНОЮ

Західна цивілізація знаходиться у смертельній небезпеці. Адже війна Росії в Україні є прямою загрозою лідерству і провідній ролі демократичних держав у світі. Нинішня відмова конгресменів від Республіканської партії продовжувати подальшу допомогу Україні, в перспективі відкриває дорогу Російській Федерації, Китаю, Ірану і Північній Кореї до світового панування. Історія суворо запитає у тих світових лідерів, котрі збоку спостерігають, як Україна стикає кров'ю, і реально мало роблять для того, щоб припинити російську агресивну війну.

Багато хто на Заході, говорячи про допомогу Україні у війні з тоталітарним монстром – Російською Федерацією, вважають, що вони допомагають достатньо. А ось сусідні європейські держави, нібито, мали б допомагати більше. Подібне перекидання відповідальності на інших вже призвело до того, що у такий відповідальний момент історії, коли фактично вирішується доля світової цивілізації, хтось в Європі намагається відсидітися за мурами захисту НАТО, думаючи, що воювати за них мусять інші.

Днями уряд Норвегії запропонував парламенту – Стортингу замовити у компанії Kongsberg Defense and Aerospace (KDA) додаткових 10 пускових установок і 4 центри управління вогнем систем ППО NASAMS. Щоб потім передати їх Україні. Біда тільки в тому, що для виконання такого замовлення потрібен час. А засоби ППО та інша військова техніка потрібна українцям не колись потім, а прямо зараз.

Тому потрібно шукати й інші можливості для швидкого надання Україні військової допомоги. І вони існують. Так на сьогодні Норвезький фонд національного добробуту (NBIM), який є спеціальним підрозділом Центрального банку, вже складає більше ніж 1 трильйон 400 мільярдів доларів.

Цифра державних накопичень просто величезна, особливо якщо згадати той факт, що вже майже пів року протрампівські сили в американському Конгресі ніяк не погоджуються виділити Україні 61 мільярд доларів раніше погодженої Білим домом допомоги.

Ситуацію, котру спровокували республіканці, можна

визначити, як пагову. Адже вже цілком зрозуміло, що на які надалі поступки не пішла адміністрація президента Джо Байдена, конгресмени від Республіканської партії, вигадуючи все нові і нові вимоги, не погодяться розблокувати допомогу Україні.

А республіканець, спікер Палати представників Майк Джонсон, який чітко дотримується вказівок Дональда Трампа, не поставить питання допомоги Україні на голосування. Потрібно шукати інші можливості, яким чином розв'язати проблему допомоги Україні, оскільки це питання може затягнутися до президентських виборів у Сполучених Штатах у листопаді 2024 року, а далі ще на невизначений термін.

У минулі роки мені пощастило побувати в Норвегії у складі невеликої української делегації, і я був вражений рівнем життя та соціальної відповідальності норвежців. Адже ця маленька країна, з населенням всього 5 мільйонів осіб, завдяки своїм високоосвіченим, раціональним і професійним людям, спромоглася мати такий значний вплив на світові комерційні та енергетичні ринки.

Можемо говорити про «норвезьке чудо», коли Норвегія, яка колись була однією з найбідніших країн Європи, де люди навіть у XX столітті часто не мали достатньо необхідної для елементарного виживання їжі, а інфраструктура її була примітивною, стала одним з економічних лідерів Європи.

І якщо раніше її єдиним експортним товаром була риба, то тепер, у протязі останніх 50 років, Норвегія перетворилася на провідного експортера газу та нафти. Нафта, газ, вилов лосося та оселедця стали основою національного багатства норвезької нації. Однак маючи на сьогодні найбільший у світі державний фонд добробуту, вони потерпають від загрози можливого іноземного вторгнення. У минулому столітті це була окупація Норвегії Німеччиною, нині це небезпека вторгнення путінської Росії, яка дуже ласа на чужі гроші та ресурси.

Саме кордон Норвегії з Росією є тією найбільш болючою проблемою, яка не знімається повністю навіть тоді, коли ця держава давно вже є членом оборонного альянсу НАТО. Та під час перебування у Норвегії здивувало, скільки фахівців, й не тільки у міністерстві закордонних

**БУДЕМО ЩИРО ВДЯЧНІ ВСІМ НЕБАЙДУЖИМ
ЗА БУДЬ-ЯКУ ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ
ЧАСОПИСОВІ!**

Наш поточний рахунок:
IBAN UA083252680000000002600744144
в ПАТ АКБ «Львів», МФО 325268, ЄДПРОУ 19326603
Одержувач: ТзОВ «Універсум».

справ, чи міністерстві оборони, вільно володіли російською мовою. Очевидно, що там вважають, що про свого противника потрібно знати все з першоджерел.

За багатьма показниками Норвегія – це унікальна країна. Зараз норвежці посідають четверте місце у світі за рівнем валового внутрішнього продукту на душу населення. Водночас Норвегія займає друге місце в рейтингу найбагатших країн світу у грошовому вираженні, з найбільшим запасом капіталу на душу населення серед інших країн та стала потужним зовнішнім кредитором.

Норвежці володіють величезними запасами нафти, особливо з огляду на чисельність їхнього населення. Норвегія видобуває приблизно 2 мільйони барелів нафти на день, тоді як Сполучені Штати видобувають 11 мільйонів барелів. Це при тому, що населення США у 66 разів є більшим від норвезького. І прибутками від нафти володіють всі норвежці, а не так, як у Російській Федерації – Путін і кліка найбільш наближених до диктатора осіб.

А щодо прав людини та енергетичної політики Норвегія є орієнтиром для решти Європи. Під час холодної війни норвезьке керівництво дуже відповідально ставилось до військової загрози з боку Радянського Союзу. Винищувачі F-16 літали низько над водою, шукаючи радянські підводні човни. Оскільки норвежці добре пам'ятали уроки окупації своєї країни нацистською Німеччиною під час Другої світової війни.

Норвегія є добре керованою демократією, і вони накопичили прибутки від нафти та газу, інвестуючи їх так, щоб їхні громадяни отримували вигоду зараз і у майбутньому. Створивши глибоко продуману систему стабілізації та уникання можливих ризиків, норвежці ретельно керують своїм суверенним фондом добробуту для міжгенераційного співробітництва між теперішніми та майбутніми поколіннями норвежців.

Але нині норвежці сидять на величезній купі грошей, і це дуже ласий шматок для Москви. Тому, ймовірно, в Осло вже не раз ставили собі питання, чи не буде саме Норвегія, а не держави Балтії, наступною країною, до якої Путін спробує вдертися, щоб він міг контролювати все постачання нафти та газу в Європі?

І це зовсім не риторичне питання. Адже може цілком відтворитися ситуація часів Другої світової війни, якщо західні союзники й далі будуть допомагати Україні за залишковим принципом. Коли німецькі війська вторглися у Норвегію 9 квітня 1940 року, плануючи захопити короля Гокона VII та уряд, щоб змусити країну капітулювати.

Однак королівська родина, уряд і більшість членів Стортингу встигли евакуюватися до того, як окупаційні сили досягли Осло. Тоді німці вимагали від короля призначити уряд на чолі з прихильником нацистів Відкуном Квіслінгом.

Але король відхилив німецький ультиматум. 7 червня 1940 року король, наслідний принц і уряд вирушили з міста Тромсе до Англії, заснувавши уряд у вигнанні у Лондоні, щоб очолити зусилля опору. Король Гокон став головним символом боротьби норвезького народу за вільну та незалежну Норвегію.

Як вчать приклади з історії, все може повторитися, якщо вчасно не зробити з цього потрібні висновки. Сьогодні кожна нація, яка цінує демократію, повинна повністю підтримувати зусилля України захистити себе від кривавої агресії Путіна, розуміючи, що при цьому вона захищає і своє майбутнє. І ця підтримка має включати

стільки зброї, матеріалів та фінансів, щоб українці могли вигнати ворога зі своїх міжнародно визнаних територій та відбити

На сьогодні Норвегія є однією з найдемократичніших, найбільш політично стійких і соціально орієнтованих держав на землі, з розумними лідерами, гендерно збалансованим представництвом у парламенті та довгостроковою, непохитною відданістю захисту світу від потенційних агресорів і тиранів.

Враховуючи усі ці фактори, можна спробувати розв'язати проблему фінансування допомоги Україні дещо іншим шляхом. Запропонувавши Європейському Союзу виступити у ролі гаранта надання Норвегією Україні кредитів.

Тут можна розглянути два варіанти. Перший – виділення Україні Норвегією короткострокового кредиту, поки не буде вирішене питання з переданням українській стороні арештованих в Європі та Америці 300 мільярдів російських фінансових активів.

Другий – надання довгострокових міждержавних кредитів Норвегією Україні, терміном на 10-15 або більше років, що різко б змінило ситуацію з допомогою українському народу у національно-визвольній війні з московськими загарбниками.

Нині на кін поставлено так надзвичайно багато, що необхідно в екстремному порядку донести ідею норвезької допомоги Україні до тих у Брюсселі, хто приймає рішення в Європарламенті та його профільних комітетах.

Доцільно було б українській стороні оперативно, через дипломатичні канали, звернутися до своїх союзників в Євросоюзі, – Польщі, Литви, Латвії та Естонії – висунути в ЄС пропозицію норвезької фінансової допомоги Україні. Одночасно розпочавши переговори з Осло з цього питання.

Норвегія може вирішити долю війни Росії з Україною. Тільки потрібно швидко прийняти необхідні відповідні рішення. Норвегія робить багато правильних речей. А рішення допомогти Українській державі у надзвичайно критичний для неї момент, може визначити подальшу долю Європи на десятиліття, якщо не на століття.

Віктор КАСПРУК,
політолог, політичний аналітик,
журналіст-міжнародник